

Förutsättningar för införande av e-förslag/e-petition

Kommunstyrelsen beslutade 2016-06-20, § 299, att ge kommunledningsförvaltningen i uppdrag att utreda förutsättningarna för att ersätta nuvarande medborgarförslag med införande av e-förslag.

Ett e-förslag är en idé eller ett förslag till kommunen. Förslaget läggs ut på hemsidan och andra kan stödja förslaget genom att skriva under det.

E-förslag, även kallat e-petition, kommer från början från Storbritannien och länder anslutna till samväldet. I dessa länder har man haft en lång tradition av petitioner där medborgare samlar namnunderskrifter för ett förslag som sedan överlämnas till beslutfattare.

E-förslag regleras inte i någon lagstiftning. Medborgarförslag däremot regleras i kommunallagen men är en så kallad frivillig regel, vilket innebär att det är upp till varje kommunfullmäktige att välja om medborgarförslag skall införas eller inte.

I och med att kommunfullmäktige har rätten att införa medborgarförslag är det också kommunfullmäktige som vid ett avskaffande måste besluta om detta.

Kommunfullmäktiges arbetsordning anger de lokala reglerna kring medborgarförslag och måste därför revideras vid ett eventuellt avskaffande.

Vilka fördelar finns med e-förslag?

- E-förslag är en enkel metod som är lätt för medborgarna att förstå och hantera. E-förslag är genom sin enkelhet en bra metod att starta med för att öka det lokala engagemanget och delaktigheten.
- E-förslag hanteras genom Internet och är en metod som gör att man kan nå nya grupper av medborgare.
- Effektiva it-system för e-förslag stödjer öppenhet, tydlighet och återkoppling och stimulerar till ökad delaktighet.
- Alla både medborgare, den som lämnat e-förslag, politiker och tjänstemän kan följa e-förslagets gång. Metoden bygger på öppenhet och transparens.

- Det är lätt att stödja ett e-förslag, det behövs inga särskilda kunskaper för detta.
- E-förslag ger förtroendevalda möjlighet att bli mer synliga för medborgarna och de förtroendevalda har en viktig roll att spela när man inför e-förslag.
- Kommunen har möjlighet att fortsätta att hålla kontakt med de som signerat e-förslag och får på så sätt möjlighet att nå flera medborgare som visat engagemang.
- Till skillnad från medborgarförslag som är lagstyrt så är det med e-förslag möjligt att delegera ärende som handlar om verkställighet direkt till tjänstemän
- Ur ett demokratiperspektiv speglar e-förslag, till skillnad mot medborgarförslag, i större utsträckning allmänhetens vilja snarare än den enskildes.

Vilka nackdelar finns med e-förslag?

- Då ett förslag måste ha ett visst antal stödjare som kommer förmodligen antalet förslag som går till kommunfullmäktige att minska. Det kan därmed upplevas som svårare att påverka med denna begränsning.
- E-förslag hanteras genom Internet och kan, beroende på kommunens tillämpningsregler, utesluta grupper som är ovan vid denna teknik.
- Förslagsställare utan ”lobbyingresurser” kan känna sig uteslutna.

Sveriges Kommuner och Landsting har i skriften ”E-förslag Steg för steg” beskrivit processen kring ett införande och vilka frågeställning som måste besvaras:

Steg 1 – Varför införs E-förslag. Är vi öppna för att ta emot och låta oss påverkas av våra medborgare via e-förslag?

Steg 2 – Vem får lämna e-förslag. Skall det finnas någon åldersgräns och skall även icke kommuninvånare kunna lämna e-förslag?

Steg 3 – Vem får skriva under, stödja ett e-förslag. Skall det finnas någon åldersgräns och skall även icke kommuninvånare kunna stödja ett e-förslag?

Steg 4 – Organisation för e-förslag. Publicering direkt eller via en moderator? Hantering av antagna och avvisade förslag, synpunkter och felanmälningar.

Steg 5 – Hur många signaturer/stödjare behövs. Skall det finnas en gräns och vilken gräns skall i så fall finnas.

Steg 6 – Hur får ett e-förslag se ut. Vilka filtyper skall kunna bifogas till ett e-förslag? Skall det vara möjligt att lämna förslag via papper?

Steg 7 – Kommentera och diskutera ett e-förslag. Skall möjligheten att kommentera och diskutera förslagen på kommunens hemsida? Skall direktlänkning till sociala medier underlättas?

Steg 8 – Hur länge kan ett e-förslag ligga öppet för att samla underskrifter. Skall det finnas en tidsgräns för e-förslag, i så fall vilken?

Steg 9 – Kontrollera processen.

Steg 10 – Öppenhet och tydlighet.

Hur ser vår process och vår webblösning ut för öppenhet, tydlighet och återkoppling.

Steg 11 - Marknadsföring och lansering. Hur kan vi marknadsföra och lansera införandet av e-förslag? Vem ansvarar?

Steg 12 – Kravspecifikation på systemet. Framtagen processbeskrivning utgör grunden för en kravspecifikation.

Steg 13 – Utvärdering och uppföljning. Vem ansvarar och vad ska vi följa upp?

Kommunledningsförvaltningen föreslår ett införande av e-förslag. Processen för införande föreslås ske utifrån SKL:s upprättade modell enligt ovan. Processbeskrivningen utmynnar i ett reglemente för hantering av e-förslag. Reglementet beslutas av kommunfullmäktige och blir en bilaga till arbetsordningen för kommunfullmäktige. Utifrån processbeskrivningen görs en kravspecifikation för upphandling av ett it-system för hanteringen av e-förslagen.

Förslag till beslut

Kommunledningsförvaltningen föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta

att införa e-förslag i Värnamo kommun

att uppdra till kommunstyrelsen att upprätta förslag till reglemente för hantering av e-förslag

att uppdra till kommunstyrelsen att upphandla systemlösning för e-förslag samt

att e-förslag ersätter nuvarande medborgarförslag när tjänsten är i full drift och reglemente antagits av kommunfullmäktige.

Ulf Svensson
Kommunchef